Angyali Üdvözet és Jézus születése/ Krisztus az Olajfák hegyén és Szent István megkövezése

Szárnyasoltár bal oldali mozgószárnya

Alkotó	Bécsi vagy bécsújhelyi tanultságú festő
Készítés ideje	1440–1450
Anyag	fenyőfa
Technika	tempera
Méretek	magasság: 135 cm szélesség: 57 cm
Leltári szám	56.493
Egyéb	eredeti kerettel

Leírás

Az ünnepi oldalukon Jézus gyermekségének jeleneteit mutató, 56.493 és 56.494-es leltári számú táblaképek egykor szárnyasoltár mozgószárnyai voltak. Nagy valószínűséggel összetartoztak az 55.11, 55.12 és 55.13 leltári számon nyilvántartott, női szenteket ábrázoló merevszárnyakkal és a Krisztust a 12 apostol félalakjával mutató predellával. Blasius Höfel gyűjteményében ezekkel, valamint egy lappangó Mária koronázása-szoborcsoportot tartalmazó oltárszekrénnyel egy szárnyasoltárrá állították össze őket. A táblaképek mérete megegyezik, stílusa azonos, bécsi esetleg bécsújhelyi festőműhelyre utal.

A Höfel-gyűjtemény árverési katalógusa szerint a gyűjteményben a retábulumhoz tartozott még egy Mária/Jézus rokonságát mutató 23 alakos oromzatkép (“ein langes Gemahlde mit 23 Figuren, die Freunschaft Maria”), amelynek későbbi sorsa szintén ismeretlen.

Proveniencia

Ipolyi gyűjtemény. Mind az oltárszárnyak, mind a predella Blasius Höfel, majd Lemann gyűjteményéből kerültek Ipolyihoz. (“68. és 91. Egy pár oltárszárny, elől és hátul négy-négy képpel, az előlapokon négy jelenet Mária életéből, aranyalapon, a hátlapon négy kép a passióból, vörös alapon XV.-XVI. sz. (Talán hazai.)” (Lakatos-Balla 281.)

Restaurálás

Ismeretlen idejű korábbi restaurálás, amelynek javító átfestéseit és firniszét 1970-ben Menráth Péter távolította el. A korábbi átfestések különösen Mária ruháján, az aranyfelületen és a kereten voltak jelentős méretűek. A kiegészítések vonalkázó retussal készültek.

Bibliográfia

• Lakatos-Balla Attila: Ipolyi Arnold püspök hagyatéka Nagyváradon. Miscellanea Historica Varadinensia III. Nagyvárad 2012 281, 292.
• Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum Régi Képtárának katalógusa. Budapest, 1975, Corvina, 23.
• Boskovits Miklós-Mojzer Miklós-Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum képtára (Budapest, 1964. Akadémiai Kiadó), 152 (Osztrák v. magyar festő).
• Czobor Ágnes: Az esztergomi Keresztény Múzeum kiállításának vezetője. Esztergom 1955., 13.
• Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Budapest, 1955. Akadémiai Kiadó, 78
• Magyarország műemléki topográfiája I. Esztergom 1. Esztergom műemlékei (összeállította: Genthon István;

Budapest 1948) 22, 23
• Archaeologiai Értesítő ÚF. XLVI. 1932-1933 (1934). 121-136. 207-208.,131-132
• esztergomi Keresztény Múzeum festményeinek történetéhez)
• Pigler Andor: „Evagationes spiritus” (Egy képmagyarázat és adatok az
• Évkönyve Bp. 1930, 87.
• Gerevich T. Az Ipolyi Gyűjtemény. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat
• O. Benesch: Die Fürtserzbischöfliche Gemäldegalerie in Gran. Belvedere 14. 1929., 68.
• Verzeichniss einer Sammlung altdeutscher Gemählde...Wien 1839., 13. sz. - Theodor Frimmel: Lexikon der Wiener Gemäldesammlungen, II. München 1914, 175-176.

Kapcsolódó műtárgyak
54.11 Alexandriai Szent Katalin és Szent Dorottya
54.12 Szent Borbála és Szent Margit
54.13 Krisztus és a tizenkét apostol
56.494 Vizitáció és Királyok imádása, a hátoldalon Kálvária és Szent Lőrinc vértanúsága

